

Yurtdışı mukimi firmalardan alınan taşıma hizmeti için sorumlu sıfatıyla vergisel yükümlülüğünüzün olup olmadığı hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	KURUMLAR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	B.07.4.DEF.0.14.10.00-125.01-[KDV/2016/02]--3103
Tarih	14.02.2019

T.C.

BOLU VALİLİĞİ

Defterdarlık Gelir Müdürlüğü

Sayı : 68509125-125.01-[KDV/2016/02]--3103

14.02.2019

Konu : Yurtdışı mukimi firmalardan alınan taşıma hizmeti için sorumlu sıfatıyla vergisel yükümlülüğünüzün olup olmadığı

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzla, ağırlıklı olarak kendi araçlarınızla, istiap haddini aştığında da harici araçlarla (yerli ve yabancı ülke araçları) uluslararası nakliye işleri yaptığınızı, yabancı nakliye şirketlerine yaptırılan taşıma işinin bazen Türkiye'de başlayıp yurt dışında sona erdiği, bazen de yurt dışında başlayıp Türkiye'de sona erdiğini, nakliye işi şirketinizin yükümlülüğünde olduğundan müşterilerinize kendi faturalarınızı düzenlediğinizi, taşımayı yaptırdığınız yerli olan harici firmalara taşıma işi karşılığı paranızı ödeyip, faturanızı aldığınızı, ancak Türkiye'de kazanç elde eden yabancı kuruma (Romanya şirketi) yaptırdığınız taşıma işi ve ödemelerde sorumlu sıfatıyla ödemeniz gereken vergisel yükümlülüğünüzün olup olmadığı hususunda Defterdarlığımız görüşü talep edilmektedir.

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasında; Kanunun 1 inci maddesinde sayılan kurumlardan, kanuni ve iş merkezlerinden her ikisi de Türkiye'de bulunmayanların, dar mükellefiyet esasında sadece Türkiye'de elde ettikleri kazançlar üzerinden vergilendirileceği hüküm

altına alınmış, üçüncü fıkrasında ise dar mükellefiyette kurum kazancını oluşturan kazanç ve iratlar sayılmıştır.

Anılan Kanunun 22 nci maddesinde ise;

"(1) Dar mükellef kurumların işyeri veya daimî temsilci vasıtasıyla elde edilen kazançlarının tespitinde, aksi belirtilmediği takdirde tam mükellef kurumlar için geçerli olan hükümler uygulanır.

(2) Dar mükellefiyete tâbi kurumların ticarî veya ziraî kazançlar dışında kalan kazanç ve iratları hakkında, Gelir Vergisi Kanununun bu kazanç ve iratların tespitine ilişkin hükümleri uygulanır. Ancak, bu kazanç ve iratların Türkiye'de yapılmakta olan ticarî veya ziraî faaliyet kapsamında elde edilmesi halinde, kurum kazancı bu maddenin birinci fıkrasına göre tespit edilir."

hükümlerine yer verilmiştir.

Aynı Kanunun 23 üncü maddesinde ise;

"(1) Yabancı ulaştırma kurumlarının vergiye matrah olacak kurum kazancı, hasılatı ortalama emsal oranlarının uygulanması suretiyle hesaplanır.

(2) Ortalama emsal oranları, Türkiye'de daimî veya arızî olarak çalışan bütün kurumlar için;

a) Kara taşımacılığında % 12,

b) Deniz taşımacılığında % 15,

c) Hava taşımacılığında % 5,

olarak uygulanır.

(3) Ticarî ve arızî ticarî kazançları dar mükellefiyet kapsamında vergilendirilen yabancı ulaştırma kurumlarının, Türkiye'de elde edilmiş sayılan hasılatı aşağıdaki unsurlardan oluşur:

a) Türkiye sınırları içinde gerçekleşen kara taşımacılığında, bilet bedeli ile birlikte alınan gider karşılıkları dahil olmak üzere yolcu, yük ve bagaj taşıma ücreti olarak her ne adla olursa olsun aldıkları tutarlar.

b) Türkiye'deki yükleme limanlarından yabancı ülkelerdeki varış limanlarına veya diğer bir kurumun gemisine aktarma yapılacak yabancı limana kadar gerçekleşen deniz ve hava taşımacılığında, bilet bedeli ile birlikte alınan gider karşılıkları dahil olmak üzere yolcu, yük ve bagaj taşıma ücreti olarak her ne adla olursa olsun aldıkları tutarlar.

c) Türkiye dışındaki taşımacılık faaliyeti için diğer kurumlar hesabına Türkiye'de sattıkları yolcu ve bagaj biletleri ile Türkiye'de yaptıkları navlun sözleşmeleri dolayısıyla kendilerine verilen komisyonlar ve ücretler."

hükümleri yer almaktadır.

Ayrıca, 1 seri no.lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliğinin "23.2. *Yabancı ulaştırma kurumlarında kurum kazancının tespiti*" başlıklı bölümünde ise konu ile ilgili ayrıntılı açıklamalara yer verilmiştir

Dolayısıyla, Kurumlar Vergisi Kanununda düzenlenen bu özel vergileme rejimi, yabancı ulaştırma kurumlarının sadece Türkiye ile yabancı ülkeler arasında gerçekleştirdikleri taşımacılık faaliyetlerini kapsamaktadır.

Diğer taraftan mezkur Kanunun,

-25 inci maddesinin dördüncü fıkrasında, dar mükellef kurumlara ait yıllık kurumlar vergisi beyannamesinin, kurumun Türkiye'deki iş yerinin veya daimi temsilcisinin bulunduğu yerin; Türkiye'de iş yeri veya daimi temsilcisi olmadığı takdirde yabancı kuruma kazanç sağlayanların bağlı olduğu yerin vergi dairesine verileceği,

-26 ncı maddesinin birinci fıkrasında, dar mükellefiyete tabi olan yabancı kurumların vergiye tabi kazancının Gelir Vergisi Kanununda yazılı diğer kazanç ve iratlarından (telif, imtiyaz, ihtira, işletme, ticaret unvanı, marka ve benzeri gayri maddi hakların satışı, devir ve temlik karşılığında alınan bedeller hariç) ibaret bulunması halinde, yabancı kurum veya Türkiye'de adına hareket eden kimsenin, bu kazançları elde edilme tarihinden itibaren on beş gün içinde Kanunun 27 nci maddesinde belirtilen vergi dairesine beyanname ile bildirmek zorunda olduğu,

-27 nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde, arızî olarak Türkiye ile yabancı ülkeler arasında yapılan taşımacılık faaliyetlerinden elde edilen kazançlarda yolcu veya yükün taşıta alındığı yerin vergi dairesine verileceği,

-28 inci maddesinin birinci fıkrasında, dar mükellefiyete tabi yabancı kurumların vergisinin bunlar hesabına Türkiye'deki müdür veya temsilcileri; müdür veya temsilcileri mevcut değil ise kazanç ve iratları yabancı kuruma sağlayanlar adına tarh olunacağı,

-29 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde, dar mükellefiyette kurumlar vergisi, yıllık beyanname ile bildirilenlerde beyannamenin verildiği ayın sonuna kadar, (b) bendinde, muhtasar beyanname ile bildirilenlerde beyannamenin verildiği ayın yirmialtıncı günü akşamına kadar, (c) bendinde ise özel beyannameyle bildirenler ile tarhiyatın muhatabının Türkiye'yi terk etmesi hallerinde verilecek beyannamelerde beyanname verme süresi içinde ödeneceği,

-30 uncu maddesinin altıncı fıkrasında, yıllık veya özel beyanname veren dar mükellef kurumların, indirim ve istisnalar düşülmeden önceki kurum kazancından, hesaplanan kurumlar vergisi düşüldükten sonra kalan kısımdan ana merkeze aktardıkları tutar üzerinden, kurum bünyesinde %15 (2009/14593 sayılı Bakanlar Kurulu Kararına göre %15) oranında kurumlar vergisi kesintisi yapılacağı,

hükme bağlanmıştır.

Bu hüküm ve açıklamalara göre, Romanya mukimi şirket tarafından yapılan ve Türkiye'de başlayıp yurt dışında sona eren veya yurt dışında başlayıp Türkiye'de sona eren taşıma işi karşılığı elde ettiği ulaştırma kazançlarının,

-Yabancı kurumun Türkiye'de işyeri veya daimi temsilcisi var ise bunlar tarafından kurumlar vergisi beyannamesi ile beyan edilip tahakkuk eden verginin ödenmesi,

-Yabancı kurumun Türkiye'de işyeri veya daimi temsilcisi bulunmuyor ise, bu durumda yabancı kuruma kazanç sağlayan şirketiniz tarafından Kurumlar Vergisi Kanununun 25 ila 29 uncu maddeleri gereğince beyan edilmesi ve beyan edilen verginin beyan süresi içerisinde ödenmesi,

-Yabancı ulaştırma kurumu adına yıllık veya özel beyanname verilmesi durumunda, indirim ve istisnalar düşülmeden önceki kurum kazancından, hesaplanan kurumlar vergisi düşüldükten sonra kalan tutarın ana merkeze (yurt dışına) aktarılan kısmı üzerinden, % 15 oranında kurumlar vergisi kesintisi yapılarak muhtasar beyanname ile beyan edilerek ödenmesi

gerekmektedir.

Diğer taraftan, Türkiye Cumhuriyeti ile Romanya Sosyalist Cumhuriyeti Arasında Gelir ve Servet Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması'nın "Taşımacılık Teşebbüsleri"ni düzenleyen 8 inci maddesinde;

"1. Bir Akit Devlet teşebbüsünün uluslararası trafikte gemi, uçak veya kara nakil vasıtası işletmesi dolayısıyla elde ettiği kazançlar, yalnızca bu Devlette vergilendirilebilecektir.

2. "Uluslararası trafik" terimi, bir Türk veya Romen teşebbüsü tarafından gemi, uçak veya kara nakil vasıtası işletilerek yapılan taşımacılığı ifade eder. Şu kadar ki, yalnızca Türkiye'nin veya Romanya'nın sınırları, içinde gerçekleştirilen gemi, uçak veya kara nakil vasıtası işletmeciliği bu kapsama dahil değildir.

3. Bu maddenin 1 inci fıkra hükümleri, aynı zamanda bir ortaklığa, bir bağlı işletmeye veya uluslararası işletilen bir acentaya iştirak dolayısıyla elde edilen kazançlara da uygulanacaktır."

hükümleri yer almaktadır.

Buna göre, Romanya'da mukim bir taşımacılık teşebbüsünün uluslararası trafikte kara nakil vasıtaları ile yapacağı taşımacılık nedeniyle Türkiye kaynaklı elde edeceği kazançlar üzerinden Anlaşmanın yukarıda belirtilen 8 inci maddesinin 1 inci fıkrası uyarınca Türkiye'nin bir vergilendirme hakkı bulunmamakta olup, bu kazançların vergilendirilmesi yalnızca Romanya'da yapılacaktır.

Ancak, Romanya'da mukim firmanın Türkiye sınırları içinde başlayan ve biten bir taşımacılık faaliyeti nedeniyle kazanç elde etmesi durumunda, bu kazançlar Anlaşmanın yukarıda belirtilen 8 inci maddesi kapsamında değil, Anlaşmanın birer örnekleri ekli 5 ve 7 nci maddeleri kapsamında değerlendirilecektir.

Anlaşmanın iç mevzuatımıza göre değişiklik gösterdiği durumda, Romanya teşebbüsünün Anlaşma hükümlerinden yararlanabilmesi için, Romanya yetkili makamlarından alacağı Romanya'da mukim olduğunu ve tüm dünya kazançları üzerinden bu ülkede vergilendirildiğini tevsik eden mukimlik belgesi ile bunun Türkçe tercümesinin noter veya Romanya'daki Türk Konsolosluklarından tasdikli birer örneğinin duruma göre Türkiye'deki ilgili vergi dairesi veya vergi sorumlularına ibraz etmesi gerekmektedir. Bu belgenin ibraz edilemediği durumda vergileme iç mevzuat hükümlerimiz çerçevesinde yapılacaktır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026